Μανιφέστο του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (EDF) για τις Ευρωεκλογές 2024

Εγκρίθηκε από το 5ο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των Ατόμων με Αναπηρία

Βρυξέλλες, 23 Μαΐου 2023

Περιεχόμενα

Εισαγωγή 3

Οικοδομώντας ένα μέλλον χωρίς αποκλεισμούς για τα άτομα με αναπηρία στην ΕΕ 4

1. Διασφαλίσουν τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην πολιτική και δημόσια ζωή της ΕΕ 4

2. Να κάνουν πράξη μια Ένωση Ισότητας για τα άτομα με αναπηρία με πυξίδα τη Σύμβαση (CRPD)..... 6

3. Να συμβάλλουν σε μια περισσότερο κοινωνική Ευρώπη 8

4. Να υποστηρίξουν την προσβασιμότητα – διευκολύνοντας την ελεύθερη μετακίνηση στην Ευρώπη.....11

5. Να προστατεύσουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία μέσα και έξω από την Ευρώπη 14

Τίποτα για εμάς χωρίς εμάς 15

Μετάφραση στην ελληνική γλώσσα: Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία – Ε.Σ.Α.μεΑ.

Εισαγωγή

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (EDF) είναι μία ανεξάρτητη οργάνωση με πάνω από 25 χρόνια ιστορίας, η οποία εκπροσωπεί τα συμφέροντα 100 εκατομμυρίων ατόμων με αναπηρία. Το EDF διοργάνωσε στις 23 Μαΐου 2023, σε συνεργασία με τις οργανώσεις μέλη του και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το 5ο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των Ατόμων με Αναπηρία, το οποίο συγκέντρωσε πάνω από 600 αντιπροσώπους με αναπηρία από όλη την Ευρώπη - εκπροσωπώντας την ποικιλομορφία του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος.

Ενόψει των επικείμενων ευρωπαϊκών εκλογών το 2024, οι εκπρόσωποι του 5ου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου των Ατόμων με Αναπηρία υιοθέτησαν το παρακάτω Μανιφέστο προκειμένου να συμβάλλουν στην καθοδήγηση των πολιτικών προγραμμάτων των υποψηφίων για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της μελλοντικής Ευρωπαϊκής Επιτροπής που θα διοριστεί μετά τις εκλογές, καθώς και όλων των σχετικών πολιτικών που επηρεάζουν το μέλλον των ατόμων με αναπηρία εντός της Ευρώπης και πέρα από αυτήν.

Το Μανιφέστο περιγράφει τις βασικές προτεραιότητες για τα άτομα με αναπηρία που πρέπει να υλοποιηθούν από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), σε πλήρη ευθυγράμμιση με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD) και με το σύνθημα του αναπηρικού κινήματος: «Τίποτα για εμάς χωρίς εμάς».

Οικοδομώντας ένα μέλλον χωρίς αποκλεισμούς για τα άτομα με αναπηρία στην ΕΕ

Καλούμε τους ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να:

1. Διασφαλίσουν τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην πολιτική και δημόσια ζωή της ΕΕ

- Διασφάλιση ότι όλα τα άτομα με αναπηρία έχουν στις ευρωπαϊκές εκλογές το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι , ανεξάρτητα από το καθεστώς δικαιοπρακτικής ικανότητάς τους και τη χώρα διαμονής τους στην ΕΕ.
- Θέσπιση μέτρων για τη βελτίωση της προσβασιμότητας του συνόλου της εκλογικής διαδικασίας (διαδικασίες, εγκαταστάσεις, υλικό και πληροφόρηση) προκειμένου να διευκολυνθεί η δυνατότητα ανεξάρτητης και μυστικής ψηφοφορίας μέσω εύλογων προσαρμογών [π.χ. παροχή εναλλακτικών μέσων ψηφοφορίας, ψηφοφορία εκ των προτέρων, ανάγλυφα στένσιλ, κωδικοί QR, καθοδήγηση σε εύκολη για ανάγνωση (“easy to read”) μορφή, διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα ή Braille] και ελεύθερη επιλογή βοηθού κατά την επιλογή του ψηφοδελτίου.
- Συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην ανάπτυξη των πολιτικών προγραμμάτων για τις ευρωπαϊκές εκλογές και αύξηση του αριθμού των υποψηφίων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών και των νέων με αναπηρία. Τα ευρωπαϊκά και εθνικά πολιτικά κόμματα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το υλικό των εκστρατειών τους, τα πολιτικά προγράμματά τους, καθώς και οι συζητήσεις και οι εκδηλώσεις τους συμπεριλαμβάνουν τα άτομα με αναπηρία και είναι προσβάσιμα σε αυτά. Οι εκλογικές αρχές πρέπει να εμπλέκουν τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία για τον εντοπισμό και την προώθηση λύσεων σε εμμένοντα προβλήματα έλλειψης προσβασιμότητας.
- Θέσπιση μέτρων για την καλύτερη προστασία των υποψηφίων στις εκλογές της ΕΕ από τη βία και την παρενόχληση στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένης της ρητορικής μίσους λόγω αναπηρίας, ταυτότητας φύλου, εθνοτικής καταγωγής και γενετήσιου προσανατολισμού.
- Συλλογή αναλυτικών δεδομένων σχετικά με τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία ως ψηφοφόρων και υποψηφίων στις ευρωπαϊκές εκλογές.
- Υποστήριξη της αντικατάστασης των συστημάτων υποκαθιστάμενης λήψης αποφάσεων,

που στερούν από τα άτομα με αναπηρία τη δικαιοπρακτική τους ικανότητα, από επαρκώς χρηματοδοτούμενα συστήματα υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων.

- Διάθεση πόρων και εργαλείων, καθώς και υλοποίηση εκστρατειών ευαισθητοποίησης, για την αποτελεσματική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία και όλου του φάσματος των αντιπροσωπευτικών οργανώσεών τους στις δημόσιες υποθέσεις της ΕΕ, μεταξύ άλλων κατά την προετοιμασία και διαπραγμάτευση της νομοθεσίας, των πρωτοβουλιών και των προϋπολογισμών της ΕΕ. Πιο συγκεκριμένα, αυτό πρέπει να περιλαμβάνει εργαλεία δημόσιας διαβούλευσης, συνεδριάσεις ενδιαφερόμενων μερών, δημόσιες συζητήσεις, εκδηλώσεις κ.λπ.
- Βελτίωση του συνολικού επιπέδου προσβασιμότητας των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων όλων των κτιρίων, των ψηφιακών εργαλείων, των εγγράφων και των επικοινωνιών. Αυτό πρέπει να γίνει σε συνεργασία με τις οργανώσεις ατόμων με αναπηρία, με επαγγελματίες προσβασιμότητας και με συμμόρφωση με την εναρμονισμένη νομοθεσία της ΕΕ για την προσβασιμότητα. Ειδικότερα, η προσβασιμότητα των επικοινωνιών πρέπει να περιλαμβάνει τη χρήση μορφών εύκολων για ανάγνωση (“easy to read”), Braille, υποτιτλισμό, συστήματα επαυξητικής και εναλλακτικής επικοινωνίας, και να διασφαλίζει την αναγνώριση όλων των εθνικών νοηματικών γλωσσών της ΕΕ σε επίπεδο ΕΕ. Όσον αφορά στο τελευταίο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να επιτρέπει στους πολίτες να υποβάλλουν αναφορές (“petitions”) στις εθνικές νοηματικές γλώσσες, όπως ζητείται στην αναφορά 1056/2016.
- Δημιουργία Επιτροπής για την Αναπηρία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά τις ευρωπαϊκές εκλογές του 2024, με την ενεργή εμπλοκή του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος.

2. Να κάνουν πράξη μια Ένωση Ισότητας για τα άτομα με αναπηρία με «πυξίδα» τη Σύμβαση (CRPD)

- Αξιολόγηση της προόδου που έχει επιτευχθεί με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες 2021-2030[1] και επικαιροποίηση των δράσεων, των πόρων και των προθεσμιών για το δεύτερο ήμισυ της εφαρμογής της, μεταξύ άλλων με περαιτέρω νομοθετικές προτάσεις και εμβληματικές πρωτοβουλίες.
- Διατήρηση της θέσης του/της Ευρωπαίου Επιτρόπου Ισότητας με ειδική εντολή για την εφαρμογή της Σύμβασης (CRPD) και συμπερίληψη της διάστασης της ισότητας σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του επόμενου προϋπολογισμού της ΕΕ.
- Δημιουργία νέας Γενικής Διεύθυνσης για την Ισότητα και Συμπερίληψη στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπό την ηγεσία του/της Επιτρόπου Ισότητας. Στο πλαίσιο αυτής της νέας Γενικής Διεύθυνσης απαιτείται αύξηση των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων που διατίθενται για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Σύμβαση (CRPD) λαμβάνεται δεόντως υπόψη από όλες τις υπηρεσίες της Επιτροπής.
- Θέσπιση «σύνθεσης» για την Ισότητα στο Συμβουλίου της ΕΕ καθώς και ομάδας εργασίας για την αναπηρία στα προπαρασκευαστικά όργανα του Συμβουλίου.
- Θέσπιση σημείων αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης (CRPD) σε όλα τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.
- Καθορισμός ειδικής γραμμής προϋπολογισμού σε όλα τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ για την εφαρμογή της Σύμβασης (CRPD).
- Αύξηση του αριθμού των ατόμων με αναπηρία που εργάζονται στα θεσμικά όργανα της ΕΕ μέσω στοχευμένων προγραμμάτων απασχόλησης.
- Συλλογή αναλυτικών δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ ανά φύλο, ηλικία και κατηγορία αναπηρίας για την αξιολόγηση του αντίκτυπου των πολιτικών και των προγραμμάτων της ΕΕ. Πρέπει επίσης να αρχίσουν να συλλέγονται δεδομένα για τα άτομα με αναπηρία που διαβούν στα ιδρύματα.
- Θέσπιση ή ενίσχυση των μηχανισμών επιβολής των πολιτικών ισότητας στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.
- Πρόταση για περαιτέρω πρωτοβουλίες με στόχο τη διασφάλιση της ισότιμης και

[1] Ένωση Ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030.

αποτελεσματικής πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη.

- Απαγόρευση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας από την ΕΕ και εντός αυτής σε όλους τους τομείς της ζωής μέσω της θέσπισης Οριζόντιας Οδηγίας για την Ίση Μεταχείριση. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις διατομεακές και πολλαπλές μορφές διάκρισης, στις εύλογες προσαρμογές, στην προσβασιμότητα και στην απαγόρευση τόσο της ρητορικής μίσους όσο και των εγκλημάτων μίσους.
- Να λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση των γυναικών και των κοριτσιών με αναπηρία σε όλες τις σχετικές πολιτικές, ιδίως δε κατά την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των πολιτικών της ΕΕ για την ισότητα των φύλων. Οι πολιτικές αυτές πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις γυναίκες που φροντίζουν άτομα με αναπηρία.
- Διεξαγωγή πανευρωπαϊκής έρευνας μεγάλης κλίμακας για τη βία κατά των ατόμων με αναπηρία, με ιδιαίτερη έμφαση στην ειδική κατάσταση των γυναικών, των παιδιών και των ηλικιωμένων με αναπηρία. Η έρευνα πρέπει να αποτυπώνει την πραγματική κατάσταση που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και να διευκολύνει τον σχεδιασμό και τη θέσπιση ευρείας νομοθεσίας και πολιτικών για την καταπολέμηση της βίας.
- Κύρωση και άμεση εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.
- Ποινικοποίηση της αναγκαστικής στείρωσης των ατόμων με αναπηρία βάσει του δικαίου της ΕΕ.
- Προώθηση ειδικών μέτρων για την υλοποίηση των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στη Σύμβαση (CRPD) για τα άτομα με αναπηρία που διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο αποκλεισμού, όπως είναι τα άτομα με αναπηρία που διαβιούν σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης, τα άτομα με αναπηρία με υψηλές ανάγκες υποστήριξης, οι τυφλοκωφοί, τα άτομα με νοητικές και ψυχοκοινωνικές αναπηρίες, τα άτομα με αυτισμό, τα άτομα με αναπηρία που διαβιούν σε αγροτικές περιοχές, τα άτομα με μη ορατές αναπηρίες, τα άτομα με σπάνιες παθήσεις, τα άτομα με άνοια και τα άτομα με αναπηρία που διαβούν σε συνθήκες φτώχειας.
- Αναγνώριση και εξέταση των διατομεακών ζητημάτων που αντιμετωπίζουν, μεταξύ άλλων, άτομα με αναπηρία λόγω φυλετικής καταγωγής, καθώς και οι Ρομά με αναπηρία, οι ΛΟΑΤΚΙ+ με αναπηρία, οι ηλικιωμένοι με αναπηρία, τα παιδιά και οι νέοι με αναπηρία, οι αιτούντες άσυλο, πρόσφυγες και μετανάστες με αναπηρία, καθώς και οι γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία, σε όλες τις πολιτικές και πρωτοβουλίες της ΕΕ για την ισότητα και τη συμπερίληψη.
- Παροχή καθοδήγησης και στήριξης στα κράτη μέλη της ΕΕ για τη βελτίωση των μεθοδολογιών

αξιολόγησης της αναπηρίας προκειμένου να διασφαλιστεί τόσο η ευθυγράμμιση με τη Σύμβαση (CRDP) όσο και ότι κανένα άτομο, με ορατή ή μη ορατή αναπηρία, «δεν μένει πίσω» όταν προσεγγίζει υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, προγράμματα ανεξάρτητης διαβίωσης και κάθε άλλη στήριξη που απευθύνεται στα άτομα με αναπηρία.

3. Να συμβάλλουν σε μια περισσότερο κοινωνική Ευρώπη

- Θέσπιση «Εγγύησης για την Απασχόληση και τις Δεξιότητες των Ατόμων με Αναπηρία» -κατά το πρότυπο της επιτυχημένης «Εγγύησης για τη Νεολαία»- με στόχο την παροχή χρηματοδότησης και στήριξης προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν ίση πρόσβαση στη γενική εκπαίδευση, κατάρτιση και ευκαιρίες απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας. Η εν λόγω Εγγύηση πρέπει επίσης να παρέχει στήριξη προκειμένου κάθε πρόγραμμα κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων να καταστεί πλήρως συμπεριληπτικό και προσβάσιμο.
- Διασφάλιση επαρκούς προϋπολογισμού για την Πολιτική Συνοχής στον επόμενο προϋπολογισμό της ΕΕ (πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο) και διάθεση κονδυλίων ειδικά για την κοινωνική συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία.
- Ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής αποϊδρυματοποίησης και ενέργειες κατά του εγκλεισμού των ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρία. Επιπροσθέτως, εξασφάλιση και εγγύηση κατάλληλων μέτρων και υποστήριξης για τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στην ανεξάρτητη διαβίωση και τις υπηρεσίες σε επίπεδο τοπικής κοινότητας με στόχο τη διασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην κοινότητα.
- Θέσπιση μέτρων για την υποστήριξη της ανάπτυξης μιας σειράς προσωποκεντρικών (person-centered) υπηρεσιών υποστήριξης σε επίπεδο τοπικής κοινότητας για την ανεξάρτητη διαβίωση, συμπεριλαμβανομένης της προσωπικής βοήθειας, και ενός καλά εκπαιδευμένου και επαρκούς εργατικού δυναμικού. Επιπρόσθετα, εφαρμογή προληπτικών μέτρων κατά της ιδρυματοποίησης για τα παιδιά και τις οικογένειες μέσω της διασφάλισης του έγκαιρου εντοπισμού, της πρώιμης παρέμβασης και της υποστήριξης της οικογένειας.
- Κατάρτιση ξεκάθαρων οδηγιών προς τα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο χρήσης των κονδυλίων της ΕΕ για την προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία. Οι οδηγίες πρέπει να ισχύουν/αφορούν όλες τις μορφές χρηματοδότησης της ΕΕ, είτε οι πόροι δαπανώνται στην ΕΕ είτε σε ολόκληρο τον κόσμο, και πρέπει να περιλαμβάνουν ένα σύνολο δεικτών παρακολούθησης.

- Διατήρηση των γενικών αρχών της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και απαγόρευσης των διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης για εξασφάλιση προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία κατά τον σχεδιασμό, υλοποίηση και παρακολούθηση όλων των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ. Για παράδειγμα, οι επενδύσεις της ΕΕ δεν πρέπει να χρηματοδοτούν μη προσβάσιμες υποδομές, μεταφορές ή νέες τεχνολογίες που δημιουργούν εμπόδια στα άτομα με αναπηρία.
- Επένδυση των πόρων της ΕΕ για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών, της στέγασης και των υποδομών, προκειμένου να γίνει πραγματικότητα η ανεξάρτητη διαβίωση.
- Εμπλοκή των οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία στις διαδικασίες εταιρικής σχέσης και παρακολούθησης, μαζί με τις εθνικές διαχειριστικές αρχές, προκειμένου να διασφαλιστεί ο ρόλος τους στην ανάπτυξη και παρακολούθηση των επενδύσεων της ΕΕ σε εθνικό επίπεδο.
- Παρουσίαση μιας ευρωπαϊκής νομοθετικής πρότασης περί ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος για την εξασφάλιση ενός επαρκούς βιοτικού επιπέδου σε όλα τα κράτη μέλη, που θα λαμβάνει υπόψη την ειδική κατάσταση των ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένου του κόστους που συνδέεται με την αναπηρία, η οποία μπορεί να μειώσει τον αντίκτυπο της κρίσης του κόστους ζωής.
- Θέσπιση περαιτέρω μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υποστηριζόμενης εργασίας, για την αύξηση της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία σε συμπεριληπτικούς και προσβάσιμους χώρους εργασίας στην ανοικτή αγορά εργασίας. Τα μέτρα αυτά πρέπει να αντιμετωπίζουν την ειδική κατάσταση των γυναικών, των νέων με αναπηρία και των ατόμων με υψηλές ανάγκες υποστήριξης που είναι ιδιαίτερα επιρρεπή στον αποκλεισμό από την απασχόληση.
- Διασφάλιση ότι όλα τα μέτρα απασχόλησης τα οποία είτε συμπεριλαμβάνουν είτε στοχεύουν στα άτομα με αναπηρία εγγυώνται δίκαιους μισθούς, σέβονται τα εργασιακά δικαιώματα, παρέχουν εύλογες προσαρμογές και πρόσβαση σε ένα αποτελεσματικό σύστημα κοινωνικής προστασίας.
- Υποστήριξη των πρωτοβουλιών κοινωνικής οικονομίας, ιδίως εκείνων υπό τη διεύθυνση των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, που υποστηρίζουν και προωθούν την ποιοτική απασχόληση και την κοινωνική συμπερίληψη.
- Λήψη μέτρων για την εξασφάλιση ολοκληρωμένων και ευέλικτων συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, στα οποία τα άτομα με αναπηρία μπορούν να διατηρούν την υποστήριξη που

τους παρέχεται λόγω αναπηρίας όταν αποκτούν αμειβόμενη εργασία. Τέτοια συστήματα θα ενισχύσουν τη συμμετοχή των ανενεργών ατόμων με αναπηρία στην ανοιχτή αγορά εργασίας, θα προσφέρουν επαρκή υποστήριξη στα άτομα με αναπηρία, θα μειώσουν τον κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και θα αντιμετωπίσουν τους κινδύνους που επιφέρει η κρίση κόστους ζωής.

- Δράσεις που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της μετάβασης των εργαζομένων από την προστατευόμενη απασχόληση στην ανοικτή αγορά εργασίας, με επαρκή και εξατομικευμένη στήριξη για κάθε άτομο που πραγματοποιεί αυτή τη μετάβαση. Για όσους εξακολουθούν να εργάζονται σε προστατευόμενα περιβάλλοντα, πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, των εργασιακών δικαιωμάτων και των αμοιβών τους.
- Χρηματοδότηση προγραμμάτων κατάρτισης για νέους με αναπηρία προκειμένου να διευκολυνθεί η μετάβασή τους στην ανοικτή αγορά εργασίας και να καταργηθεί η μη αμειβόμενη ή υπο-αμειβόμενη πρακτική άσκηση καθώς και η μη αμειβόμενη ή υπο-αμειβόμενη τοποθέτησή τους σε θέση εργασίας. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην επαγγελματική κατάρτιση, την κατάρτιση στις ψηφιακές δεξιότητες, την επαγγελματική επανειδίκευση, την πιστοποίηση δεξιοτήτων, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και υποστήριξη.
- Υποστήριξη ατόμων με αναπηρία για τη διατήρηση μιας θέσης εργασίας χρηματοδοτώντας την κατάρτιση τόσο μέσω του μοντέλου «Εκπαίδευση και Τοποθέτηση», προετοιμάζοντας τα άτομα με αναπηρία στον ρόλο που πρόκειται να αναλάβουν πριν αρχίσουν να εργάζονται, όσο και μέσω του μοντέλου «Τοποθέτηση και Εκπαίδευση», στο πλαίσιο του οποίου η εκπαίδευση πραγματοποιείται επί τόπου στην εργασία, αφού το άτομο έχει ξεκινήσει να εργάζεται.
- Στήριξη των κρατών μελών στις προσπάθειες που αποσκοπούν να διασφαλίσουν ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι με αναπηρία δύνανται να απολαμβάνουν το δικαίωμά τους σε ποιοτική συμπεριληπτική εκπαίδευση με εξατομικευμένη υποστήριξη στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα και μέσω προσβάσιμης διαδικτυακής μάθησης. Οι πρωτοβουλίες διά βίου μάθησης που υποστηρίζονται από την ΕΕ πρέπει επίσης να είναι προσβάσιμες στα άτομα με αναπηρία.
- Δημιουργία, σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών, χώρων που προωθούν την ενεργή συμμετοχή των παιδιών, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρία, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό την επιτυχή εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά και της Στρατηγικής της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Οι πρωτοβουλίες αυτές πρέπει επίσης να υποστηρίζουν

την ανάπτυξη προληπτικών μέτρων προς τις οικογένειες και τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών πρώιμης παρέμβασης με επίκεντρο την οικογένεια.

- Υιοθέτηση πρωτοβουλιών για την υγεία που διασφαλίζουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στο υψηλότερο επίπεδο υπηρεσιών σε όλα τα κράτη μέλη. Οι πολιτικές υγείας πρέπει να υιοθετούν μια δικαιωματική προσέγγιση όσον αφορά στα άτομα με αναπηρία, μεταξύ άλλων στον τομέα της πρόληψης και θεραπείας του καρκίνου, της ψυχικής υγείας καθώς και της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας.
- Στήριξη της καλής ψυχικής υγείας και ευημερίας των ατόμων με αναπηρία και των μελών των οικογενειών τους στο πλαίσιο της συνολικής προσέγγισης της ΕΕ για την ψυχική υγεία.
- Εισαγωγή μέτρων για την υποστήριξη των οικογενειών των ατόμων με αναπηρία, ιδίως εκείνων που λειτουργούν ως άτυποι φροντιστές, με στόχο την ενδυνάμωσή τους προκειμένου να μπορούν να διαχειριστούν τις ευθύνες της φροντίδας, να παραμένουν ενεργοί στην απασχόληση, να διατηρούν καλή υγεία και να έχουν, πέραν της φροντίδας, τη δική τους ζωή. Τα μέτρα αυτά πρέπει επίσης να αποσκοπούν στην πρόληψη καταστάσεων κατά τις οποίες τα μέλη της οικογένειας που έχουν την ευθύνη της φροντίδας βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ή υφίστανται διακρίσεις.
- Υποστήριξη του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία να δημιουργούν οικογένεια, καθώς επίσης και υποστήριξη των ίσων δικαιωμάτων τους στο γάμο, στη γονεϊκότητα και στη σύναψη σχέσεων.
- Ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής για την καταπολέμηση της μοναξιάς που θα λαμβάνει υπόψη την κατάσταση των ηλικιωμένων με αναπηρία.

4. Να υποστηρίξουν την προσβασιμότητα - διευκολύνοντας την ελεύθερη μετακίνηση στην Ευρώπη

- Θέσπιση πανευρωπαϊκής κάρτας αναπηρίας που να διασφαλίζει την αμοιβαία αναγνώριση της κατάστασης αναπηρίας σε όλα τα κράτη μέλη, εξασφαλίζοντας ισότιμη πρόσβαση όχι μόνο στις εγκαταστάσεις αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού, αλλά και σε όλες τις ειδικές υπηρεσίες για τα άτομα με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών και άλλων εμπορικών υπηρεσιών.
- Παροχή, με την Ευρωπαϊκή Κάρτα Αναπηρίας, της αναγκαίας υποστήριξης στα άτομα με αναπηρία κατά το μεταβατικό στάδιο μετακίνησης σε άλλη χώρα για σπουδές ή εργασία, και έως ότου πιστοποιηθεί η αναπηρία τους από τη νέα χώρα διαμονής.
- Δημιουργία μιας νέας Ευρωπαϊκής υπηρεσίας για την προσβασιμότητα, στη βάση του έργου

του AccessibleEU, με στόχο την υποστήριξη της εφαρμογής του συνόλου της εναρμονισμένης νομοθεσίας της ΕΕ για την προσβασιμότητα.

- Διασφάλιση ότι η ψηφιακή και η πράσινη μετάβαση θέτουν την προσβασιμότητα και τη μη διάκριση λόγω αναπηρίας ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη μείωση του (ψηφιακού) αποκλεισμού και την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στο πλαίσιο τόσο της νομοθεσίας για τις νέες τεχνολογίες -όπως είναι η Τεχνητή Νοημοσύνη- για τη ψηφιοποίηση της δικαιοσύνης και της υγειονομικής περίθαλψης, όσο και των νομοθετικών πράξεων στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ, όπως είναι η ανακαίνιση κτιρίων και υποδομών.
- Εισαγωγή νομικών απαιτήσεων ώστε να διασφαλιστεί ότι όταν παρέχονται ψηφιακά μέσα για την πρόσβαση σε ένα δικαίωμα ή σε μια υπηρεσία γενικού συμφέροντος πρέπει πάντα να υπάρχει μια μη ψηφιακή εναλλακτική (μέσω της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης).
- Προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στα δικαιώματα των καταναλωτών και προστασία των ατόμων με αναπηρία ως δυνητικά ευάλωτων καταναλωτών, μεταξύ άλλων, με τη θέσπιση νομοθεσίας για την προσβάσιμη επισήμανση και τις συμπεριληπτικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.
- Επικαιροποίηση των Κανονισμών για τα Δικαιώματα των Επιβατών προκειμένου τα άτομα με αναπηρία να μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην ΕΕ, όπως οποιοδήποτε άλλο άτομο.
- Θέσπιση νομοθετικών μέτρων για τα αεροπορικά ταξίδια ώστε να αποφεύγονται καταστάσεις, όπως η άρνηση επιβίβασης, η υποχρέωση ταξιδιού με βοηθό δίχως όμως ο αερομεταφορέας να καλύπτει το σχετικό κόστος, η έλλειψη παροχής ποιοτικής βοήθειας στους αερολιμένες και η ανεπαρκής αποζημίωση για απώλεια ή φθορά βοηθητικού εξοπλισμού και εξοπλισμού κινητικότητας.
- Μεγιστοποίηση των προσπαθειών για την εναρμόνιση και επέκταση των απαιτήσεων προσβασιμότητας στις υποδομές μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των σιδηροδρομικών σταθμών και του τροχαίου υλικού, προκειμένου όλες οι μεταφορές να γίνουν πιο προσιτές στους επιβάτες με αναπηρία και σε ένα ευρύτερο φάσμα επιβατών.
- Ενίσχυση των μηχανισμών επιβολής της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με την προσβασιμότητα και τα δικαιώματα των επιβατών.
- Διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής της Συνθήκης του Μαρακές εντός της ΕΕ και σε συνεργασία με χώρες εταίρους σε ολόκληρο τον κόσμο έτσι ώστε οι τυφλοί και οι μερικώς βλέποντες, ή διαφορετικά οι εντυπ-ανάπηροι χρήστες, να έχουν πρόσβαση στα ίδια βιβλία,

περιοδικά και υλικό ανάγνωσης που έχουν και τα υπόλοιπα άτομα.

- Επέκταση των εξαιρέσεων σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα σε ολόκληρη την ΕΕ και σε άλλα πολιτιστικά έργα προκειμένου να διευκολυνθούν οι προσβάσιμες προσαρμογές και η διαθεσιμότητα αυτών σε όλα τα άτομα με αναπηρία.
- Διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στα οχήματα ιδιωτικής χρήσης (π.χ. όσον αφορά στην απόκτηση αδειών οδήγησης και προσαρμοσμένων αυτοκινήτων).
- Θέσπιση νομοθεσίας για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υποστηρικτικών τεχνολογιών που απευθύνονται στα άτομα με αναπηρία στην ενιαία αγορά της ΕΕ.
- Επένδυση πόρων της ΕΕ στην αύξηση της γνώσης και τη διαθεσιμότητα των εθνικών νοηματικών γλωσσών, των εύκολων σε ανάγνωση (easy to read) μορφών, της γραφής Braille, της μετατροπής ομιλίας σε κείμενο, των βοηθητικών συσκευών ακοής, και κάθε άλλου προσβάσιμου μέσου πληροφόρησης και επικοινωνίας για τα άτομα με αναπηρία.
- Επένδυση πόρων της ΕΕ σε πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες που συμπεριλαμβάνουν τα άτομα με αναπηρία, θέτουν την προσβασιμότητα ως προϋπόθεση και ενθαρρύνουν τη συμμετοχή αυτών.
- Διασφάλιση ότι οι πόροι της ΕΕ που επενδύονται στην έρευνα και την καινοτομία, συμπεριλαμβανομένων των πόρων που διατίθενται για τις νέες τεχνολογίες, σέβονται και στηρίζουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.
- Προώθηση τόσο της ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο όσο και της ορθής εφαρμογής και παρακολούθησης της νομοθεσίας της ΕΕ για την προσβασιμότητα στα προϊόντα και τις υπηρεσίες, στον δημόσιο τομέα, στις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων και στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, με έμφαση στον καθορισμό κριτηρίων ποιότητας για την προσβασιμότητα σε ολόκληρη την ΕΕ.
- Θέσπιση υποχρεώσεων προσβασιμότητας και μιας προσέγγισης καθολικού σχεδιασμού κατά την ανάπτυξη όλων των δημόσιων πολιτικών που διαμορφώνουν την ενιαία αγορά και τις ψηφιακές αγορές της ΕΕ. Αυτό θα μπορούσε να εξασφαλίσει την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, αγαθών, προϊόντων και υπηρεσιών χωρίς διακρίσεις. Θέσπιση κυρώσεων για τη μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας.

5. Να προστατεύσουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία εντός και εκτός Ευρώπης

- Ανάπτυξη και χρηματοδότηση υπηρεσιών υποστήριξης για αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες με αναπηρία στην ΕΕ.
- Πραγματοποίηση στοχευμένων εκστρατειών ευαισθητοποίησης εντός και εκτός Ευρώπης για την καταπολέμηση των στερεοτύπων και των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία και για την προώθηση της δικαιωματικής προσέγγισης της αναπηρίας.
- Διασφάλιση ότι η Σύμβαση (CRPD) προωθείται στο έργο της ΕΕ σ' όλο τον κόσμο σε συνεργασία με τα άτομα με αναπηρία και τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις τους. Αυτό πρέπει να ισχύει αναφορικά με τη χρηματοδότηση που αφορά στη διεθνή συνεργασία, την ανθρωπιστική δράση, τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και των ένοπλων συγκρούσεων. Ενδελεχής έλεγχος στην εκταμίευση κονδυλίων της ΕΕ στην παγκόσμια προσπάθεια για την πρόληψη της καταπάτησης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, με την ΕΕ να στηρίζει τις διαδικασίες αποϊδρυματοποίησης σε τρίτες χώρες εταίρους.
- Υποστήριξη των Ουκρανών με αναπηρία εντός και εκτός της Ουκρανίας και διασφάλιση ότι η συμβολή της ΕΕ στην ανασυγκρότηση της Ουκρανίας συμβάλλει στην οικοδόμηση μιας συμπεριληπτικής χώρας για τα άτομα με αναπηρία. Η υποστηριζόμενη από την ΕΕ ανασυγκρότηση πρέπει να περιλαμβάνει προσβάσιμη στέγαση, μεταφορές και δημόσιες υποδομές, καθώς και υπηρεσίες υποστήριξης σε επίπεδο κοινότητας αντί της ιδρυματικής φροντίδας. Οι προσπάθειες για την ανοικοδόμηση της Ουκρανίας πρέπει να στηρίζουν την ένταξη στην ΕΕ και να γίνουν σε συνεργασία με τις οργανώσεις των ατόμων αναπηρία της Ουκρανίας.
- Να λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση των ατόμων με αναπηρία καθώς και η εφαρμογή της Σύμβασης (CRPD) κατά τη διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ των υποψήφιων προς ένταξη χωρών.
- Προετοιμασία για μελλοντικές κρίσεις μέσω της αποτελεσματικής εφαρμογής των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών σε επίπεδο Ηνωμένων Εθνών και ΕΕ, οι οποίες λαμβάνουν ήδη υπόψη τα δικαιώματα και τις απαιτήσεις των ατόμων με αναπηρία.
- Διασφάλιση ότι οι βασικές καθημερινές υπηρεσίες -όπως είναι οι υπηρεσίες υγείας, οι υπηρεσίες εκπαίδευσης, οι κτιριακές υποδομές, οι μεταφορές και οι επικοινωνίες- αναπτύσσονται με τρόπο μέσω του οποίου διασφαλίζεται ότι συνεχίζουν να λειτουργούν ισότιμα για τα άτομα με αναπηρία κατά τη διάρκεια καταστάσεων έκτακτης ανάγκης,

συμπεριλαμβανομένων συγκρούσεων, πανδημιών και άλλων φυσικών φαινομένων, όπως πλημμύρες και σεισμοί.

- Ουσιαστική διαβούλευση με τις οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία επί του σχεδιασμού συστημάτων πολιτικής προστασίας και στρατηγικών ετοιμότητας, καθώς και επί των δράσεων που αναλαμβάνουν οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης κατά την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης.
- [Η ΕΕ] να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια κίνηση για τη συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία στη δράση για το κλίμα, διασφαλίζοντας ότι η «δίκαιη μετάβαση» ωφελεί και δεν επηρεάζει αρνητικά τα άτομα με αναπηρία.

Τίποτα για εμάς χωρίς εμάς